

Crna Gora
Ministarstvo finansija

Adresa: ul. Stanka Dragojevića 2,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 242 835
fax: +382 20 224 450
www.mif.gov.me

Br: 02-03-040/23-2148/2

Podgorica, 05.04.2023. godine

MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE, ŠUMARSTVA I VODOPRIVREDE
-n/r ministru, gospodinu Vladimiru Jokoviću-

Poštovani gospodine Jokoviću,

Povodom *Predloga odluke o privremenom ograničenju izvoza određenih drvnih sortimenata*,
Ministarstvo finansija daje sljedeće

MIŠLJENJE

U obrazloženju predmetnog akta navodi se da će se Predlogom odluke o privremenom ograničenju izvoza određenih drvnih sortimenata za period od naredne dvije godine, ublažiti nestašica određenih drvnih sortimenata na tržištu Crne Gore, odnosno osiguraće se korišćenje drveta iz legalnih izvora i smanjenje bespravnih sječa.

Na tekst Predloga odluke i pripremljeni Izvještaj o analizi uticaja propisa, sa aspekta uticaja na poslovni ambijent, nemamo primjedbi.

Uvidom u dostavljeni tekst Izvještaja o analizi uticaja propisa, utvrđeno je da implementacija predmetne odluke neće zahtijevati izdvajanje sredstava iz Budžeta Crne Gore, već će njeno sprovođenje omogućiti ostvarivanje budžetskih prihoda po osnovu poreza na dodatu vrijednost, po osnovu poreza i doprinosa na dohodak zaposlenih, kao i poreza na dobit privrednih društava, a imajući u vidu očekivano povećanje proizvodnje u drvoprerađivačkoj industriji.

S tim u vezi, Ministarstvo finansija, sa aspekta državnog budžeta, nema primjedbi na predmetni *Predlog odluke o privremenom ograničenju izvoza određenih drvnih sortimenata*.

S poštovanjem,

MINISTAR
mg Aleksandar Damjanović

FORMA IZVJEŠTAJA O ANALIZI UTICAJA PROPISA	
MINISTARSTVO ILI REGULATORNO TIJELO PREDLAGAČ	MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE, ŠUMARSTVA I VODOPRIVREDE
NASLOV PROPISA	ODLUKA O PRIVREMENOM OGRANIČENJU IZVOZA ODREĐENIH DRVNIH SORTIMENATA
<p>Odjeljak 1: Definisanje problema</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Koje probleme treba da riješi predloženi akt? ✓ Što su uzroci problema? ✓ Što su posljedice problema? ✓ Ko je oštećen, na koji način i koliko? ✓ Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)? 	
<p>Realizacijom Odluke o privremenom ograničenju izvoza određenih drvnih sortimenata za period od naredne dvije godine (do 1. maja 2025. godine), ublažila bi se nestašica i posljedice nestašice određenih drvnih sortimenata na tržištu Crne Gore a samim tim bi omogućilo privrednim društvima i građanima uravnoteženo snadbijevanje potrebnim količinama drvne mase.</p> <p>Kako je u zemljama našeg okruženja prije svega u Albaniji i Kosovu ogromna potražnja za drvnom sirovinom, zbog moratorijuma na sječu drveta u Albaniji, pojavila se velika potražnja za drvnom sirovinom iz Crne Gore.</p> <p>Izvozom drvne sirovine naša privredna društva ostaju bez neophodne sirovine za svoju proizvodnju, dolazi do slabijeg poslovanja i otpuštanja zaposlenih. Građani prilikom snadbijevanja ogrevnim drvetom plaćaju veću cijenu od realne u Crnoj Gori.</p> <p>Kako su korisnici državnih šuma u obavezi, po Ugovoru o korišćenju šuma, da svu drvnu masu prerade u sopstvenim kapacitetima, primjenom ove Odluke bi to i osigurali jer je bilo slučajeva da su izvozili drvnu sirovinu koju su trebali da prerade u svojim kapacitetima. Što se tiče privatnih vlasnika šuma oni mogu nesmetano izvoziti uz primjenu ove odluke sa neophodnim dokazom da poslečeno drvo potiče iz legalnih izvora. Tako da nema oštećenih subjekata primjenom ove odluke u Crnoj Gori.</p> <p>Ukoliko se Odluka ne bi primjenjivala u oblasti drvne industrije bi došlo do stagnacije a građani bi plaćali veću cijenu ogrevnog drveta.</p>	
<p>Odjeljak 2: Ciljevi</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Koji ciljevi se postižu predloženim propisom ? ✓ Navesti dosljednost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo. 	
<p>Ciljevi ovog propisa su da će privredna društva imati stabilnije poslovanje, osnovna sirovina će se prerađivati u Crnoj Gori i izvoziće se proizvodi od drveta sa dodatom vrijednošću. Građani će imati sigurno snadbijevanje ogrevnim drvetom.</p>	

Ciljevi su usklađeni sa Startegijom sa planom razvoja šuma i šumarstva za period 2014-2023. godina i Revidovanom Strategijom sa planom razvoja šuma i šumarstva za period 2021-2023. godina:

- Strateški cilj 1- Doprinos rastu investicija u šumarstvu i drvopreradi, povećanju konkurentnosti i zaposlenosti, posebno na sjeveru države, uz porast korišćenja proizvodnih kapaciteta.
- Operativni cilj 1 - Razvoj drvne industrije i to kroz
 - Povećanje učešća drvne industrije u BDP;
 - Povećanje stepena finalizacije polazne sirovine;
 - Smanjenje izvoza proizvoda od drveta niskog stepena finaliizacije i njihove potrošnja u Crnoj Gori.

Odjeljak 3: Opcije

- ✓ Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza pravnog djelovanja).
- ✓ Obrazložiti preferiranu, tj izabranu opciju.

Prilikom razmatranja opcija za ispunjenje cilja i rješavanje problema razmatrane su relevantne opcije: „stataus quo“ opcija (ne primjenjivanje odluke), dovela bi do povećanog izvoza sirove neprerađene drvne mase u zemlje okruženja, industrija i građani ostali bez potrebnih količina drveta. Opcija pojednostavljenja administrativnih procedura takođe bi imala negativne efekte na građane i privredu zbog istih razloga a to je velika potražnja za neprerađenim drvetom iz zemalja u okruženju. Takođe opcija samoregulacije ne može dati pozitivne efekte na građane i privredu. Opcija minimalnih investicija ne može dati pozitivne efekte jer su potrebne ogromne investicije u privredi, za prelazak sa primarne na polufinalnu i finalnu preradu, takođe velike investicije treba da se sprovedu u dijelu grijanja poslovnih i stambenih prostorija za čiju ralizaciju je potrebna pomoć od strane države i EU. Preferirana opcija o donošenju Odluke o privremenom ograničenju izvoza određenih drvnih sortimenata, ograničenog je roka trajanja, ublažiće se nestašica drvnih sortimenata na našem tržištu. Privredna društva će imati stabilnije poslovanje. Osnovna sirovina će se prerađivati u Crnoj Gori i izvoziće se proizvodi od drveta sa dodatom vrijednošću. Građani će imati sigurno snadbijevanje ogrevnim drvetom. Takođe, primjenom ove odluke se pospješuje korišćenje drveta iz legalnih izvora i utičaće se na smanjenje bespravnih sječa.

Odjeljak 4: Analiza uticaja

- ✓ na koga će i kako će najvjerojatnije uticati rješenja u propisu - Nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne
- ✓ kakve troškove će primjena propisa stvoriti građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima),
- ✓ da li su pozitivne posljedice donošenja propisa takve da opravdavaju troškove koje će on stvoriti,
- ✓ da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija
- ✓ uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznsis barijera.

Sprovođenje Odluke o privremenom ograničenju izvoza određenih drvnih sortimenata do 1. maja 2025. godine utičaće na poboljšanje ekonomskih efekata korišćenja šuma, na snadbijevanje građana drvetom

kao energentom, kao i na sektor drvoprerađivačke koji će dobiti neophodnu sirovinu za preradu. Privredna društva iz ove oblasti snadbijevaju se drvnom masom iz državnih i privatnih šuma. Prilikom potpisivanja Ugovora o korišćenju šuma sa Upravom za šume obavezuju se da svu drvenu masu prerade u sopstvenim kapacitetima. Dešavalo se da korisnici šuma izvoze drvenu masu koju su dobili od države na korišćenje zbog postizanja povoljnih cijena i u takvim slučajevima bi otpustali zapošljene jer vlasnik ostvari istu i lakšu zaradu dok Uprava za šume nema uslova da takve pojave redovno i pravovremeno sankcioniše. Takođe privredna društva iz oblasti prerade drveta bila su uskraćena za drvenu sirovinu po razumnim tržišnim cijenama na teritoriji Crne Gore a koja bi im omogućila pozitivno poslovanje.

Dosadašnji rezultati primjene ovog ograničenja a koji su urađeni, sadržani su u Analizi spoljnotrgovinske razmjene, koju je sačinilo Odjeljenje za ekonomske analize i tržište u Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, kao i Izveštaji Odbora za šumarstvo, drvenu industriju papirnu i grafičku djelatnost pri Privrednoj komori Crne Gore. Iz analize se zaključuje da je izvoz neobrađenog drveta iz Crne Gore (drvene sirovine od koje se značajan dio odnosio na industrijsko drvo – trupce za preradu) je u 2015. godini iznosio 6.116.710 €, u 2016. godini je bio 4.443.096 €. Od početka primjene odluke 2017. godine, izvoz neobrađenog drveta iznosio je 113.762 €, u 2018. godini 89.626 €, u 2019. godini 104.433 €, u 2020. godini iznosio 91.238 €, u 2021. godini 27.536 €, dok je izvoz neobrađenog drveta u 2022. godini iznosio 78.005 €. U istom razdoblju, proizvodnja peleta je porasla sa 1.538.981 € u 2015. godini na 15.603.016 € u 2022. godini. Dakle, efekti dosadašnje primjene su očigledni i apsolutno su na fonu toga da je zaustavljen izvoz drvene sirovine, a da se značajno uvećava izvoz prerađenog drveta, što su bili i ciljevi odluke.

Sprovedenje Odluke ne izaziva troškove za građane i privredu, te stvara bolje uslove za život i mogućnosti da se uključe privredni subjekti koji se bave korišćenjem šuma i proizvodnjom drvnih sortimenata.

Administrativna opterećenja se ogledaju u dijelu plaćanja administrativne takse na osnovu Zakona o administrativnim taksama „ Službeni list CG“ br. 18/2019, za podneseni zahtjev (tarifni broj 1) 2 € i za izdavanje rješenja (tarifni broj 4) 3 €, od strane izvoznika drvene sirovine po pošiljci za cca 25 m³.

Predmetna odluka ne proizvodi biznis barijere.

Odjeljak 5: Procjena fiskalnog uticaja

- ✓ Da li je potrebno izdvajanje finansijskih sredstava za implementaciju propisa i u kom iznosu?
- ✓ Da li je izdvajanje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti.
- ✓ Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti.
- ✓ Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijeđena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?
- ✓ Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteci finansijske obaveze?
- ✓ Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihodi za budžet Crne Gore?
- ✓ Obrazložiti metodologiju koja je korišćena prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.
- ✓ Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti.
- ✓ Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na inicijativu za donošenje predloga propisa?
- ✓ Da li su dobijene primjedbe implementirane u tekst propisa? Obrazložiti.

Za implementaciju Odluke o privremenom ograničenju izvoza određenih drvnih sortimenata nije potrebno izdvajati finansijska sredstva iz Budžeta Crne Gore.

Implementacijom ovog Zakona ne proizilaze međunarodne finansijske obaveze. Usvajanjem Odluke o privremenom ograničenju izvoza određenih drvnih sortimenata ne proizilazi obaveza donošenja novih podzakonskih akata iz kojih bi proistekle finansijske obaveze. Realizacijom Odluke o privremenom ograničenju izvoza određenih drvnih sortimenata očekuje se povećanje proizvodnje u drvoprerađivačkoj industriji, što će osigurati poslovanje privrednih društava koja se bave preradom drveta, tako da će se ostvariti prihodi budžeta Crne Gore po osnovu poreza na dodatu vrijednost, po osnovu poreza i doprinosa na dohodak zaposlenih, kao i poreza na dobit privrednih društava. Nije rađen metodološki obračun finansijskih prihoda, već je data procjena da će povećanjem proizvodnje u drvojoj industriji doći do povećanja budžetskih prihoda. Na predlog predmetne Odluke nijesu dobijene posebne sugestije Ministarstva finansija.

Odjeljak 6: Konsultacije zainteresovanih strana

- ✓ naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertiza i ako da, kako
- ✓ naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije)
- ✓ naznačiti glavne rezultate, i kako je input zainteresovanih strana bio uzet u obzir ili zašto nije bio uzet u obzir

Pri izradi Odluke nije korišćena eksterna ekspertiska podrška. U cilju sprečavanja nestašice drvnih sortimenata na crnogorskom tržištu i eventualne štete koju bi mogli da imaju privredna društva i građani Prilikom izrade predloga odluke korištene su ciljane konsultacije sa Privrednom komorom Crne Gore – Odbor udruženja šumarstva i drvne industrije i Upravom za šume Crne Gore. Konsultacije su bile usmjerene na razmatranje i opredeljenje za prihvatljiv i efikasan predloga za rješavanje ovog problema.

Pri izradi odluke korištena je Analiza spoljnotrgovinske razmjene, koju je sačinilo Odjeljenje za ekonomske analize i tržište u Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, kao i Izvještaji Odbora za šumarstvo, drvenu industriju papirnu i grafičku djelatnost pri Privrednoj komori Crne Gore. Odluka o privremenom ograničenju izvoza određenih drvnih sortimenata se primjenjuje od 2017. godine. Do predloga ove odluke došlo je posle urađenih analiza u ministarstvu i zahtjeva privrednika, preko Odbora udruženja Privredne komore Crne Gore, kao i zaključaka Odbora od 25.02.2023. godine.

Odjeljak 7: Monitoring i evaluacija

- ✓ Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?
- ✓ Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?
- ✓ Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?
- ✓ Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?

Nema prepreka za implementaciju propisa. Mjere koje će se preduzeti tokom primjene propisa ogledaju se u početku realizacije programa energetske efikasnosti za domaćinstva u Crnoj Gori, koji pokreće EBRD u sklopu programa za finansiranje zelene ekonomije GEFF i komercijalnim bakama u Crnoj Gori. Takođe, vršiće se pojačane mjere nadzora ministarstva i šumarske inspekcije nad radom Uprave za šume, kako dokumentacije tako i stanja na terenu. Glavni indikator za ispunjenje ciljeva je smanjenje izvoza neprerađenog drveta u odnosu na period prije uvođenja odluke (2015. i 2016. godina). Takođe indikator će biti povećane investicije u sektoru drvne

industrije u polufinalnu i finalnu proizvodnju, korištenjem sredstava iz Programa podrške inustriji od strane IRF-a, naročito na sjeveru Crne Gore. Indikator će biti i značajniji prelazak na korišćenje ekonomičnih peći za grijanje prostora u sklopu programa energetske efikasnosti za domaćinstva. Sprovođenje ove odluke vršiće Komisija za sprovođenje postupka za izdavanje dozvola za izvoz drvnih sortimenata u MPŠV. Monitoring i evaluaciju primjene odluke sprovodiće Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede i Uprava carina Crne Gore.

Datum i mjesto:

Podgorica, 16.03.2023. godine

Starješina
Vladimir Joković

